TỈNH UỶ ĐIỆN BIÊN
BAN TUYÊN GIÁO
*
Số 03. -TTCĐ/BTGTU

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Điện Biên, ngày 30 tháng 10 năm 2026

THÔNG TIN CHUYÊN ĐỀ THÁNG 10

Phát triển kinh tế tầm thấp - Động lực phát triển mới của tỉnh Điện Biên

---

Kinh tế tầm thấp đang nổi lên như một động lực tăng trưởng mới trên thế giới. Trung Quốc đã xác định đây là ngành kinh tế chiến lược, trong khi Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc và nhiều quốc gia châu Âu cũng đẩy mạnh phát triển các mô hình kinh doanh dựa trên công nghệ bay tầm thấp. Để hiện thực hóa mục tiêu tăng trưởng hai con số, bên cạnh việc phát huy các động lực tăng trưởng truyền thống, Việt Nam đang từng bước khai mở những không gian phát triển mới, trong đó có kinh tế tầm thấp. Việt Nam đã lựa chọn **Điện Biên** làm địa phương thí điểm phát triển kinh tế tầm thấp nhằm đúc rút kinh nghiệm và tạo mô hình tham chiếu cho các tỉnh miền núi, địa hình phức tạp khác.

I- CƠ SỞ LÍ LUẬN VÀ THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN KINH TẾ TẦM THẤP Ở ĐIỆN BIÊN

1. Khái niệm, bản chất và cấu trúc của kinh tế tầm thấp

Khái niệm: Kinh tế tầm thấp được hiểu là một hình thái kinh tế mới nổi, hình thành trên cơ sở khai thác và sử dụng không gian không phận ở độ cao thấp, thông thường dưới 1.000m và có thể mở rộng tới dưới 5.000m trong một số trường hợp đặc thù, tùy nhu cầu thực tế của từng quốc gia nhằm phục vụ các hoạt động sản xuất, dịch vụ và đổi mới sáng tạo.

Về bản chất, kinh tế tầm thấp khai thác không gian gần mặt đất thông qua các phương tiện bay có người lái, không người lái, kết hợp trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ điều khiển, dữ liệu và nền tảng số. Điểm khác biệt của lĩnh vực này là được số hóa ngay từ đầu. Mỗi phương tiện bay có thể trở thành một thiết bị số, mỗi chuyến bay được định danh, kết nối và quản trị dữ liệu theo thời gian thực. Đây là nền tảng để phát triển đồng thời công nghệ, hạ tầng, dịch vụ và hệ sinh thái công nghiệp. Phạm vi của kinh tế tầm thấp rất rộng và có tính liên ngành cao, bao gồm logistics, nông nghiệp thông minh, giám sát môi trường, giao thông và quản lý đô thị, dịch vụ công, cứu hộ khẩn cấp và du lịch. Trong đó, các phương tiện bay không người lái (UAV) và thiết bị bay cất hạ cánh thẳng đứng giữ vai trò trung tâm trong việc hiện thực hóa các ứng dụng này.

Cấu trúc của kinh tế tầm thấp: Cấu trúc của kinh tế tầm thấp thường được mô hình hóa dưới dạng một hệ sinh thái kinh tế - công nghệ tích hợp gồm 4 nhóm thành tố cơ bản:

- Nhóm thể chế và quản trị: Khung pháp lý, chính sách, tiêu chuẩn kỹ thuật, cơ chế cấp phép và quản lý an ninh quốc gia do Nhà nước ban hành để dẫn dắt thị trường.

- Nhóm công nghệ: Là nền tảng thúc đẩy sự hình thành và phát triển của kinh tế tầm thấp, bao gồm trí tuệ nhân tạo (AI), Internet vạn vật (IoT), hệ thống định vị, cảm biến môi trường, dữ liệu lớn (Big Data) và điện toán đám mây. Các công nghệ này giúp phương tiện tự động nhận thức môi trường, điều khiển thông minh và quản lý an toàn.

- Nhóm hạ tầng: Gồm hạ tầng cứng và hạ tầng số.

+ Hạ tầng cứng: Bãi đáp, trạm sạc, trung tâm bảo dưỡng, hệ thống cất hạ cánh cho máy bay cất và hạ cánh thẳng đứng bằng điện eVTOL (vertiport).

+ Hạ tầng số/Quản lý không lưu: Hệ thống quản lý giao thông không phận thấp (như mô hình U-Space ở châu Âu hoặc hệ thống giám sát, định danh UAV) để kiểm soát hàng nghìn thiết bị hoạt động đồng thời mà không va chạm.

- Nhóm thị trường và ứng dụng: Là các lĩnh vực khai thác trực tiếp vào đời sống và sản xuất kinh tế:

+ Nông nghiệp và lâm nghiệp: Phun thuốc bảo vệ thực vật, tưới tiêu, giám sát mùa màng.

+ Logistics và giao nhận: Vận chuyển hàng hóa dặm cuối (last-mile delivery), giao hàng nhanh ở vùng sâu vùng xa, hải đảo.

+ Đô thị thông minh và dịch vụ công: Cấp cứu y tế, tìm kiếm cứu nạn, phòng chống thiên tai, giám sát giao thông, hạ tầng đô thị và hàng không đô thị.

Các bộ phận này không vận hành độc lập. Một địa phương có thể tiếp cận công nghệ hiện đại nhưng chưa có nhu cầu đủ lớn; có nhu cầu nhưng thiếu nhân lực; có thiết bị nhưng chưa xây dựng được quy trình an toàn; hoặc có kết quả thử nghiệm tốt nhưng chưa có cơ chế tài chính để duy trì dịch vụ. Vì vậy, phát triển kinh tế tầm thấp cần được tiếp cận như một bài toán đồng bộ về công nghệ, tổ chức, thể chế và thị trường. Đối với Điện Biên, cách tiếp cận theo chỉnh thể 4 phần nêu trên giúp xác định rõ trọng tâm chính sách: Không chạy theo số lượng phương tiện mà ưu tiên các ứng dụng có nhu cầu thực tế, có khả năng tích hợp vào chuỗi sản xuất và cung ứng dịch vụ, đồng thời hình thành năng lực vận hành và quản trị ngay tại địa phương.

2. Cơ sở lý luận để phát triển kinh tế tầm thấp

Kinh tế tầm thấp được xác định là một nhánh chuyên sâu của nền kinh tế số dựa trên không gian (Spatial Digital Economy). Cơ sở lý luận để phát triển kinh tế tầm thấp bao gồm:

- Quan niệm về không gian tầm thấp là tài nguyên và động lực tăng trưởng mới

Không gian là tài nguyên: Không gian tầm thấp (thường tính từ mặt đất lên độ cao khoảng 1.000m đến 3.000m - 5.000m tùy quốc gia) không còn chỉ là tầng khí quyển hay vùng trời quản lý hành chính mà được nhìn nhận là một tài nguyên quốc gia hữu hạn và không gian chủ quyền đặc biệt. Thay vì chỉ phát triển kinh tế trên mặt đất và dưới lòng đất, việc khai thác không gian tầm thấp giúp mở rộng biên độ phát triển kinh tế theo chiều dọc, giải quyết điểm nghẽn về mặt bằng và ùn tắc trên mặt đất.

- Kinh tế học không gian và tái cấu trúc cấu trúc kinh tế

Dưới lăng kính kinh tế học không gian, kinh tế tầm thấp là quá trình chuyển hóa các khu vực/không gian có giá trị kinh tế thấp hoặc khó tiếp cận (vùng sâu, vùng xa, hải đảo, địa hình hiểm trở) thành các mắt xích có giá trị gia tăng cao thông qua hạ tầng kết nối.

Kinh tế tầm thấp có tính lan tỏa và liên ngành rất cao, gắn kết trực tiếp giữa công nghệ hàng không với logistics, nông nghiệp thông minh, du lịch, cứu hộ khẩn cấp và quản lý đô thị. Nó tối ưu hóa thời gian và chi phí vận chuyển, từ đó tái cấu trúc các ngành kinh tế truyền thống.

- Quan điểm tiếp cận hệ sinh thái và kinh tế mạng lưới

+ Hệ sinh thái công nghệ: Phát triển kinh tế tầm đơn lẻ không thể tách rời một hệ sinh thái gồm: Phương tiện (UAV, drone, eVTOL - máy bay cất hạ cánh thẳng đứng), hạ tầng số/định vị (GNSS RTK), hệ thống quản lý không lưu tầm thấp, cùng trí tuệ nhân tạo (AI) và dữ liệu lớn (Big Data).

+ Hiệu ứng mạng lưới: Giá trị của nền kinh tế tầm thấp tăng lên theo cấp số nhân khi mạng lưới phương tiện, trạm sạc, trung tâm điều hành và dữ liệu người dùng kết nối với nhau, tạo ra thị trường dịch vụ thương mại hóa rộng lớn.

3. Cơ sở pháp lý

Phát triển kinh tế tầm thấp ở tỉnh Điện Biên được thực hiện dựa trên các chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước, cũng như sự chỉ đạo trực tiếp của Tỉnh uỷ Điện Biên, bao gồm:

- Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP) năm 2020.

- Luật Phòng không nhân dân số 49/2024/QH15.

- Luật Khoa học, Công nghệ và Đổi mới sáng tạo ngày 27/6/2025.

- Luật Công nghiệp công nghệ số 71/2025/QH15.

- Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

- Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân.

- Nghị định số 198/2025/NĐ-CP ngày 08/7/2025 quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng không nhân dân.

- Nghị định số 288/2025/NĐ-CP ngày 05/11/2025 quy định về quản lý tàu bay không người lái và phương tiện bay khác.

Nghị quyết số 19-NQ/TW, ngày 28/7/2026 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIV về đổi mới mô hình phát triển Việt Nam.

- Kết luận số 99-KL/TW ngày 28/9/2026 của Bộ Chính trị về khai thác, quản trị và bảo vệ không gian tầm thấp phục vụ phát triển đất nước trong tình hình mới

- Quyết định số 1291/QĐ-UBND ngày 23/6/2026 của UBND tỉnh Điện Biên về cấp phép thử nghiệm có kiểm soát các sản phẩm, dịch vụ ứng dụng công nghệ số phát triển kinh tế tầm thấp sử dụng UAV.

4. Cơ sở thực tiễn để phát triển kinh tế tầm thấp ở Điện Biên

Điện Biên đang được lãnh đạo Đảng, Nhà nước đặt kỳ vọng trở thành địa bàn phát triển kinh tế bền vững dựa trên lợi thế nông nghiệp và tiềm năng sản phẩm đặc sản vùng Tây Bắc. Điện Biên được lựa chọn thử nghiệm có kiểm soát phát triển kinh tế tầm thấp không chỉ vì đặc thù địa hình miền núi chia cắt mà còn tạo ra một mô hình tham chiếu cho các địa phương khác.

Điện Biên có địa hình miền núi chia cắt khiến việc nâng cấp kết nối thuần đường bộ thường cần nguồn lực rất lớn và thời gian dài do điều kiện thi công phức tạp. Vì vậy, bên cạnh đầu tư đường bộ theo kế hoạch trung hạn, Điện Biên có thể bổ sung năng lực bằng hệ thống logistics liên tuyến kết hợp UAV và đường bộ theo khuôn khổ kinh tế tầm thấp, triển khai theo từng bước tại các hành lang và điểm nút ưu tiên.

Nhu cầu thực tiễn cần cải thiện tiếp cận y tế và cứu hộ, cứu nạn: Điện Biên có nhiều bản làng nằm sâu trong vùng núi cao, đường giao thông đèo dốc, đi lại bằng đường bộ thường mất nhiều giờ đồng hồ. Điều này tạo ra rào cản lớn trong việc tiếp cận các dịch vụ khám chữa bệnh chuyên sâu và cấp cứu khẩn cấp. Các trạm y tế xã vùng sâu, vùng xa thường thiếu trang thiết bị xét nghiệm hiện đại và các loại thuốc đặc trị dự phòng. Việc vận chuyển mẫu bệnh phẩm từ trạm y tế xã lên trung tâm y tế tuyến trên để chẩn đoán, hoặc chuyển thuốc men, sinh phẩm y tế khẩn cấp xuống

tuyến dưới theo đường bộ tốn nhiều thời gian, làm giảm "thời gian vàng" cứu chữa người bệnh.

Trong công tác cứu hộ, cứu nạn: Vào mùa mưa lũ, địa bàn tỉnh Điện Biên thường xuyên hứng chịu lũ ống, lũ quét và sạt lở đất nghiêm trọng. Hạ tầng giao thông đường bộ rất dễ bị đứt gãy, vùi lấp, khiến nhiều khu vực dân cư bị cô lập hoàn toàn.

Tiềm năng và định hướng phát triển nông nghiệp quy mô lớn tại Điện Biên là nền tảng thực tiễn quan trọng tạo ra "thị trường đầu ra" đủ lớn cho kinh tế tầm thấp. Khi chuyển từ sản xuất manh mún sang vùng chuyên canh hàng chục nghìn ha trên địa hình đồi núi dốc, phương thức canh tác và vận chuyển thủ công không còn đáp ứng được yêu cầu về năng suất và chi phí, buộc địa phương phải ứng dụng công nghệ bay không người lái (UAV) để tối ưu hóa chuỗi giá trị. Theo Nghị quyết số 11-NQ/TU, ngày 31/12/2025 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về cơ cấu lại ngành nông nghiệp theo hướng hàng hóa tập trung, xanh, thông minh, bền vững giai đoạn 2026 - 2030, định hướng đến năm 2035, Điện Biên đang đẩy mạnh cơ cấu lại ngành nông nghiệp, chuyển tư duy từ tự cung tự cấp sang sản xuất hàng hóa tập trung. Mục tiêu đến năm 2030, toàn tỉnh hình thành khoảng 70.000 ha vùng sản xuất tập trung, gồm: Khoảng 40.000 ha mắc ca (tập trung mạnh ở các địa bàn như Tuần Giáo); trên 20.000 ha cà phê (trọng điểm tại Mường Ảng); khoảng 3.000 ha cây ăn quả và 6.500 ha rau màu, cùng các vùng lúa chất lượng cao tại cánh đồng Mường Thanh.

Các loại nông sản chủ lực như cà phê tươi, chè Shan tuyết hay mắc ca có tính thời vụ cao và yêu cầu khắt khe về thời gian thu gom để bảo đảm chất lượng chế biến. Tuy nhiên, phần lớn diện tích canh tác lại nằm trên các sườn đồi cao, độ dốc lớn, gây tắc nghẽn ở khâu vận chuyển từ nương rẫy xuống điểm tập kết.

Từ thực tiễn trên, việc ứng dụng UAV tại Điện Biên hướng tới các mục tiêu chiến lược logistics liên tuyến nhằm kết hợp UAV và đường bộ để vận chuyển hàng hóa, đặc biệt là các luồng hàng nhạy cảm về thời gian. UAV còn hỗ trợ nông nghiệp để giảm tổn thất sau thu hoạch cho các sản phẩm đặc sản như cà phê, mắc ca, trà Shan tuyết, từ đó nâng cao giá trị chuỗi cung ứng. Đồng thời, giúp cải thiện khả năng tiếp cận y tế và chất lượng dịch vụ công tại các khu vực dân cư phân tán.

Thử nghiệm tại Điện Biên được xây dựng nhằm thiết kế và kiểm chứng một mô hình hạ tầng logistics hiện đại trong khuôn khổ phát triển kinh tế tầm thấp, tập trung vào việc nâng cao tốc độ và độ ổn định của chuỗi vận chuyển, kết hợp với chuẩn hóa dữ liệu vận hành và quy trình phối hợp đa ngành.

Mục tiêu phát triển theo logic chuỗi giá trị kinh tế như sau: Hạ tầng logistics hiện đại giúp vận chuyển nhanh và ổn định hơn, từ đó giảm chi phí và giảm tổn thất, tăng giá trị hàng hóa và giá bán của sản phẩm, kích thích mở rộng sản xuất và nuôi trồng của doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh và người dân, đồng thời góp phần nâng cao sức hấp dẫn đầu tư của tỉnh. Sandbox sẽ triển khai theo từng bước trên các

ứng dụng ưu tiên, bảo đảm đo được hiệu quả, chuẩn hóa được quy trình và dữ liệu, và có cơ sở thực tiễn để mở rộng trong giai đoạn tiếp theo.

Về chính sách, ngày 23/6/2026, UBND tỉnh Điện Biên ban hành Quyết định số 1291/QĐ-UBND cấp phép thử nghiệm có kiểm soát các sản phẩm, dịch vụ ứng dụng công nghệ số phát triển kinh tế tầm thấp sử dụng UAV. Theo thông tin công bố của Bộ Khoa học và Công nghệ và Cổng Thông tin điện tử Chính phủ, chương trình dự kiến triển khai đến hết ngày 31/5/2027, khoảng 6.000 chuyến bay, phấn đấu tỷ lệ chuyến bay an toàn trên 99%. Đây là mục tiêu chương trình, không phải số chuyến đã hoàn thành.

Một kết quả vận hành ban đầu được Báo Điện Biên Phủ công bố ngày 12/10/2026: trong tháng 9/2026, hoạt động vận chuyển cà phê bằng UAV tại xã Mường Ảng thực hiện 118 chuyến bay; tải trọng thiết kế 50 kg/chuyến, khối lượng thực tế mỗi chuyến từ 35,4 đến 50 kg. Số liệu này chứng minh hoạt động vận chuyển đã được đưa vào thực tế tại một trường hợp cụ thể, nhưng chưa đủ để kết luận về hiệu quả kinh tế ròng, tính thương mại bền vững hay khả năng nhân rộng toàn tỉnh.

Bộ Khoa học và Công nghệ cho biết Điện Biên đã khảo sát 12 khu vực thí điểm và triển khai các mô hình như vận chuyển chè tại Sính Phình, phun phân bón cho cà phê ở Mường Ảng, gieo hạt và phun thuốc tại Thanh Nưa, ứng dụng viễn thám trong tuần tra, bảo vệ rừng. Cần tiếp tục xác minh tình trạng và kết quả đo lường của từng mô hình; việc khảo sát hoặc thử nghiệm không đồng nghĩa tất cả đã đạt hiệu quả được lượng hóa.

Luận điểm chiến lược của chuyên đề là: Điện Biên không nên đặt mục tiêu trở thành địa phương có nhiều chuyến bay UAV nhất, mà cần trở thành địa phương chứng minh được những mô hình UAV giải quyết bài toán phát triển cụ thể với hiệu quả kinh tế - xã hội đo lường được, an toàn, có khả năng duy trì và nhân rộng.

Khuyến nghị trọng tâm gồm: (1) quản trị đề án theo kết quả, với bộ chỉ số chuẩn hóa và dữ liệu có thể kiểm toán; (2) ưu tiên một số bài toán có nhu cầu rõ, trước mắt là vận chuyển nông sản ở địa hình khó, nông nghiệp chính xác và ứng dụng dữ liệu không gian; (3) chỉ mở rộng logistics y tế sau khi quy trình chuyên môn, chuỗi bảo quản, an toàn và trách nhiệm được xác nhận; (4) phát triển hệ sinh thái dịch vụ thay vì chỉ mua sắm thiết bị; (5) thu hút đầu tư theo nguyên tắc thẩm định độc lập, phân kỳ và gắn với nhu cầu thị trường; (6) duy trì yêu cầu an toàn bay, quốc phòng, an ninh, bảo vệ dữ liệu và môi trường.

Đến năm 2030, mục tiêu nên là hình thành một số mô hình dịch vụ có bằng chứng hiệu quả, quy trình quản trị và năng lực nhân lực; tầm nhìn 2045 là phát triển hệ sinh thái kinh tế tầm thấp phù hợp với quy mô thị trường và lợi thế Điện Biên, không đặt mục tiêu công nghiệp hóa đại trà nếu chưa có căn cứ về nhu cầu, năng lực chuỗi cung ứng và hiệu quả đầu tư.

II- NHỮNG KẾT QUẢ BƯỚC ĐẦU THỰC HIỆN PHÁT TRIỂN KINH TẾ TẦM THẤP TẠI ĐIỆN BIÊN

Ngày 23/6/2026, UBND tỉnh Điện Biên ban hành Quyết định số 1291/QĐ-UBND về cấp phép thử nghiệm có kiểm soát các sản phẩm, dịch vụ ứng dụng công nghệ số phát triển kinh tế tầm thấp sử dụng UAV. Chương trình dự kiến kéo dài đến hết ngày 31/5/2027, với khoảng 6.000 chuyến bay và mục tiêu tỷ lệ chuyến bay an toàn trên 99%.

Ngày 05/8/2026 Điện Biên đã khảo sát 12 khu vực thí điểm và triển khai các mô hình ứng dụng UAV, trong đó có vận chuyển chè tại Sính Phình, phun phân bón cho cà phê ở Mường Ảng, gieo hạt và phun thuốc bảo vệ thực vật tại Thanh Nưa, ứng dụng viễn thám trong tuần tra, bảo vệ rừng.

Trong tháng 9/2026, hoạt động vận chuyển cà phê bằng UAV tại xã Mường Ảng thực hiện được 118 chuyến bay. Tải trọng thiết kế là 50 kg/chuyến; khối lượng thực tế mỗi chuyến dao động từ 35,4 kg đến 50 kg. Các chuyến bay được triển khai trong khu vực đã được cấp phép.

Ngày 22/9/2026, Tập đoàn OSB làm việc với Sở Khoa học và Công nghệ về đề xuất nghiên cứu ba dự án thành phần: Trung tâm thử nghiệm và thực hành bay UAV; nhà máy sản xuất UAV; trung tâm giới thiệu và đào tạo công nghệ UAV, hàng không, vũ trụ. Tổng mức đầu tư dự kiến là 168 tỷ đồng, gồm 83 tỷ đồng cho trung tâm thử nghiệm, 65 tỷ đồng cho nhà máy giai đoạn 1 và 20 tỷ đồng cho trung tâm giới thiệu, đào tạo.

Ngày 14/10, tại Trung tâm Hội nghị - Văn hóa tỉnh, UBND tỉnh Điện Biên tổ chức Hội thảo "Kinh tế tầm thấp - Động lực mới cho chuyển đổi xanh, thông minh, bền vững", nhằm đánh giá tiềm năng, kết quả thử nghiệm bước đầu và xác định định hướng phát triển kinh tế tầm thấp ứng dụng phương tiện bay không người lái (UAV). Tại hội thảo, các đại biểu tập trung trao đổi về thực trạng, tiềm năng, nhu cầu và định hướng phát triển kinh tế tầm thấp ứng dụng UAV trên địa bàn tỉnh; chia sẻ kinh nghiệm, đề xuất giải pháp từ các viện nghiên cứu, trường đại học và doanh nghiệp công nghệ. Các ý kiến làm rõ cơ hội ứng dụng UAV trong quản lý tài nguyên, sản xuất, phát triển hạ tầng và cung cấp dịch vụ, đồng thời đặt ra yêu cầu về cơ chế quản lý, tiêu chuẩn an toàn và nguồn nhân lực. Trong khuôn khổ hội thảo, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Điện Biên và Viện Nghiên cứu Công nghệ Không gian và Dưới nước, Đại học Bách khoa Hà Nội ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác về nghiên cứu, thử nghiệm, chuyển giao công nghệ và phát triển hệ sinh thái kinh tế không gian tầm thấp tại tỉnh. Cùng với hợp tác nghiên cứu và chuyển giao công nghệ, hội thảo hướng tới thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo gắn với nhu cầu phát triển của tỉnh. Chương trình ươm tạo, hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo tỉnh Điện Biên năm 2026 được triển khai với sự phối hợp của Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc

gia, hướng tới thanh niên, sinh viên, nhà khoa học trẻ, doanh nghiệp nhỏ và hợp tác xã có ý tưởng ứng dụng công nghệ để giải quyết các bài toán thực tiễn.

Việc thúc đẩy các sản phẩm, giải pháp công nghệ "Make in Điện Biên" không chỉ mở rộng khả năng ứng dụng UAV mà còn tạo điều kiện để các tổ chức, cá nhân tham gia phát triển, hoàn thiện và thương mại hóa sản phẩm phù hợp với nhu cầu thực tế. Nếu việc thử nghiệm có kiểm soát phát triển kinh tế tầm thấp tại Điện Biên thành công sẽ tạo ra một hệ thống hạ tầng logistics hiện đại, không chỉ kích thích sản xuất, thu hút đầu tư cho tỉnh mà còn đặt nền móng cho khung pháp lý phát triển kinh tế tầm thấp của cả nước.

III- MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH TẾ TẦM THẤP Ở TỈNH ĐIỆN BIÊN

1. Hoàn thiện cơ chế, chính sách và thiết lập mô hình quản trị phát triển kinh tế tầm thấp phù hợp với đặc thù địa phương

Xây dựng chương trình phát triển kinh tế tầm thấp cấp tỉnh, xác định rõ mục tiêu, lĩnh vực ưu tiên, địa bàn thử nghiệm, danh mục dự án, nguồn lực, tiến độ và cơ quan chịu trách nhiệm. Chương trình cần được xây dựng phù hợp với các quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, chuyển đổi số và phát triển khoa học, công nghệ của tỉnh.

Thiết lập cơ chế điều phối liên ngành: Sở Khoa học và Công nghệ làm đầu mối tham mưu, theo dõi, tổng hợp và đánh giá kết quả thực hiện; các sở, ngành liên quan chịu trách nhiệm theo lĩnh vực; chính quyền cấp xã phối hợp xác định nhu cầu thực tế, địa điểm phù hợp và đối tượng thụ hưởng.

Cụ thể hóa cơ chế thử nghiệm có kiểm soát. Trên cơ sở chương trình đang triển khai, cần quy định rõ phạm vi hoạt động, điều kiện vận hành, trách nhiệm của đơn vị khai thác, quy trình xử lý sự cố, bảo vệ dữ liệu, bảo hiểm và cơ chế giám sát.

Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá hiệu quả: Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá chi phí trên mỗi đơn hàng, thời gian cung ứng, tỷ lệ hoàn thành nhiệm vụ, độ an toàn, mức độ hài lòng của người dân, hiệu quả môi trường và khả năng duy trì dịch vụ sau khi kết thúc hỗ trợ ban đầu.

2. Phát triển các ứng dụng kinh tế tầm thấp gắn với nông nghiệp đặc sản, lâm nghiệp và chuỗi giá trị nông sản của tỉnh

Tiếp tục lựa chọn một số vùng sản xuất tập trung làm mô hình điểm. Ưu tiên những khu vực có diện tích sản xuất đủ lớn, nhu cầu giám sát thường xuyên, có hợp tác xã hoặc doanh nghiệp đầu mối và có khả năng đo lường hiệu quả trước - sau khi ứng dụng. Tiếp tục đánh giá các vùng chè tại Sính Phình, cà phê tại Mường Ảng, mắc ca tại Tuần Giáo và lúa tại Thanh Nưa trong khuôn khổ chương trình thử nghiệm hiện có.

Ưu tiên các lĩnh vực có nhu cầu cao và khả năng ứng dụng thực tế nhanh chóng: Khảo sát, lập bản đồ số và theo dõi diện tích cây trồng; phát hiện sớm dấu hiệu sâu bệnh, thiếu nước hoặc sinh trưởng bất thường thông qua ảnh và dữ liệu cảm biến; hỗ trợ quản lý sản xuất, xác định khu vực cần kiểm tra hoặc chăm sóc chuyên biệt; theo dõi rừng, phát hiện sớm nguy cơ cháy rừng, sạt lở và những biến động về tài nguyên; vận chuyển nông sản bằng UAV...

3. Xây dựng mạng lưới logistics tầm thấp phục vụ vùng sâu, vùng xa và các dịch vụ thiết yếu

Tập trung khảo sát các tuyến vận chuyển đến cơ sở y tế, điểm dân cư khó tiếp cận và vùng sản xuất có nhu cầu chuyển vật tư hoặc mẫu hàng hóa. Việc lựa chọn tuyến phải dựa trên dữ liệu về thời gian di chuyển đường bộ, tần suất nhu cầu, chi phí vận chuyển và điều kiện an toàn.

Triển khai mô hình logistics theo nhu cầu, không đầu tư theo phong trào, ưu tiên các nhóm dịch vụ: Vận chuyển vật tư y tế và mẫu xét nghiệm giữa các cơ sở y tế khi đáp ứng điều kiện chuyên môn, bảo quản và an toàn; cung ứng vật tư thiết yếu phục vụ sản xuất tại các địa bàn phù hợp; vận chuyển một số loại hàng hóa nhỏ, nhẹ, có giá trị như chè, cà phê, mắc ca...

4. Xây dựng, phát triển hạ tầng số, dữ liệu không gian và hệ sinh thái công nghệ tầm thấp

Xây dựng cơ sở dữ liệu không gian dùng chung theo lộ trình. Nghiên cứu, tập hợp dữ liệu cần thiết cho các khu vực thí điểm, gồm địa hình, hiện trạng sử dụng đất, vùng sản xuất, hạ tầng giao thông, điểm cung cấp dịch vụ y tế và các yếu tố rủi ro thiên tai. Cần phân loại dữ liệu theo quy định về bảo vệ bí mật Nhà nước; kiểm soát quyền truy cập; bảo vệ thông tin cá nhân; xác định quyền sở hữu, quyền sử dụng và trách nhiệm chia sẻ dữ liệu giữa các bên. Đặc biệt, dữ liệu hình ảnh tại khu vực biên giới, khu vực nhạy cảm và các công trình quan trọng phải tuân thủ quy định của pháp luật.

Phát triển nền tảng quản lý dữ liệu và hoạt động UAV. Ưu tiên khả năng quản lý hồ sơ thiết bị, kế hoạch bay, dữ liệu thu thập, kết quả nhiệm vụ và lịch sử bảo trì. Khuyến khích, tạo điều kiện, phối hợp với các doanh nghiệp, viện nghiên cứu và cơ sở đào tạo trong nước để phát triển phần mềm, xử lý ảnh, phân tích dữ liệu, bảo trì thiết bị và đào tạo vận hành.

5. Phát triển nguồn nhân lực, doanh nghiệp và thị trường dịch vụ kinh tế tầm thấp tại Điện Biên

Tập trung đào tạo nhân lực chất lượng cao theo vị trí việc làm và nhu cầu thị trường. Tập trung vào các nhóm kỹ năng: Vận hành UAV theo quy định; bảo trì, sửa chữa cơ bản; xử lý ảnh và dữ liệu không gian; ứng dụng dữ liệu trong nông nghiệp;

quản lý logistics; an toàn thông tin và quản trị dịch vụ. Nội dung đào tạo cần gắn với yêu cầu thực tế của doanh nghiệp, tránh đào tạo đại trà nhưng thiếu cơ hội việc làm.

Có cơ chế khuyến khích, hỗ trợ doanh nghiệp và hợp tác xã tham gia thị trường. Nghiên cứu các hình thức hỗ trợ đào tạo, tư vấn công nghệ, kết nối cung - cầu, hỗ trợ thử nghiệm và tiếp cận dịch vụ theo quy định. Khuyến khích mô hình kinh doanh dịch vụ thay vì chạy đua mua sắm thiết bị. Chuyển từ tư duy "thu hút doanh nghiệp đến triển khai dự án" sang tư duy "xây dựng hệ sinh thái cùng phát triển", trong đó địa phương không chỉ là nơi thử nghiệm mà còn là nơi có nhân lực, dịch vụ và giá trị kinh tế được tạo ra.

Nơi nhận:
- Các đ/c BCV Trung ương tại Điện Biên, BCV cấp tỉnh;
- Ban Xây dựng Đảng các Đảng bộ trực thuộc; Phòng Công tác chính trị, Công an tỉnh; Ban Tuyên huấn, Bộ CHQS tỉnh;
- TTCT các xã, phường;
- Lãnh đạo Ban;
- Phòng TT-TH;
- Lưu VT.

K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
BAN TUYÊN GIÁO
TỈNH ỦY ĐIỆN BIÊN

Trần Thị Lan Hương